

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 12 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 " " "	Fél évre . . . 8 " " "		
Negyed évre . . . 2 " " "	Negyed évre . . . 4 " " "		
Egy óra . . . 1 " " "	Egy óra . . . 1 " " "		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

10 soros hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

TÁVIRATOK.

Véres választás Marosvásárhelyt.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Marosvásárhely, febr. 7.

Véres zavargások közt ment ma végbe Marosvásárhely II. kerületében a választás. Három ember meghalt, öt megsebesült, számosan könnyen megsérültek.

A Lukács Béla halálával és Bernády György főkapitánynya történt kinevezetésével megüresedett két marosvásárhelyi választókerületben ma volt a választás. Az első kerületben a jelöltek Geréb Béla polgármester (kormányparti) és Szakáts Péter (függetlenségi), a második kerületben Tauszik Hugó [kormányparti], és Bedőházy János [függetlenségi párti].

Az első kerületben egész simán folyt le a választás. Itt Geréb Béla polgármester többsége biztosítottak látszott, ennek következtében a kormányparti közegek minden brutálításukat és erőszakoskodásukat a II. kerületben fejtették ki, hol egyenesen ki volt adva a jelszó, hogy Bedőházyt meg kell buktatni minden áron. A választókerület mintha ostromállapot alá lett volna helyezve, annyira el volt lepve katonasággal és csendőrséggel. A szokatlan kivonulás mindjárt kezdetül fogva irritálta a választóközönseget és már a választás első óráiban észlelhető volt a nagy fokú izgatottság, mely folyton nőtt, a mikor észrevették, hogy az ellenzéki választóknak az urnához való juthatása mennyi akadályba ütközik.

Tizenegy óráig nem zavarta meg valamely nagyobb incidens a választás menetét. Ekkor történt azonban, hogy az Iskola-utcán néhány fiatal gyerek egy kormányparti választókat vivő kocsihoz hűgolyókkal debálódzott. E hűgolyók közül két csendőrt ért. Ez elegendő volt arra, hogy a csendőrök rögtön rátűzeljenek a népre.

A sortüz pusztítása borzasztó volt. Hat lövés dördült el. Fájdalmas jankiáltások töltötték meg a levegőt.

Három ember halva terült el a földön. Öt ember súlyosan megsérült, többeket könnyebb sérülésekkel vitték el a helyszínéről.

Az embereket leírhatatlan rémület fogta el, csak nehezen lehetett hirt vinni a választási küldöttségnek. Ott a dolog óriási konsternációt keltett.

Endrey Gyula és Kubik Béla országgyűlési képviselők, kik mint bizalmi férfiak szerepeltek a választásnál, rögtön óvast emeltek a választás folytatása ellen és táviratilag értesítették a belügyminiszteriumot erről a hallatlan választási erőszakról. Egyszermind a választás felfüggesztését kérték mert az ellenzéki választók a megdöbbentő eset és a csendőrök garázdálkodásának hatása alatt annyira megvannak félemlítve, hogy polgári jogukkal nem mernek élni. A választási elnök erre két órára fel-

függesztette a választást, mely idő alatt azonban a belügyminiszteriumhoz küldött táviratra, melyben a választás elhalasztása kérelmezett, még válasz nem jött.

A választási elnök — miután a belügyminiszter válasza nem érkezett meg — elrendelte a szavazás folytatását. A választási polgárokat egyenként engedték az urnához s az eredmény az lett, hogy **Bedőházy Jánost, a függetlenségi párt jelöltjét tiz szótöbbséggel képviselővé választották.**

Az első kerületben Geréb Béla kormányparti jelöltet 83 szótöbbséggel választották meg.

Az első kerületben Endrey Gyula orsz. képviselő és Dabóczy bizalmi férfi követelték a választási eljárás felfüggesztését. Az elnök mindamellett folytatni akarta megszakítás nélkül a választást, mire a Kossuth-párt bizalmi férfiai elhagyták a választási helyiséget, minthogy a választópolgárok a vérengzés hírére ijedten szétridtak és így a választás folytatásáról ugyis alig lehetett szó.

Igy győzött aztán ebben a kerületben 239 szavazattal Geréb Béla a Szakáts Péter 156 szavazata ellenében. A Kossuth-párti választók, a kik még hátra voltak, nem mertek az urnánál megjelenni.

Marosvásárhely, febr. 7.

A sebesültek közül hárman meghaltak. Eddig hathalott s egy sebesült van.

Budapest, febr. 7.

Mikor Árpád főispán, a ki nemrégiben Budapesten járt a marosvásárhelyi választások dolgában Széll Kálmán miniszterelnöknél, azt az utasítást kapta akkor, hogy a Lukács Béla kerületét okvetlenül meg kell tartania a kormánypárt számára.

A M.-Vásárhelyi véres választás a képviselőházban.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, febr. 7.

A képviselőház mai ülése rendkívül izgalmas volt. Az ülés megnyitása előtt a marosvásárhelyi véres választás miatt óriási izgalom volt. A képviselők csoportokba verődve tárgyalták a felháborító esetet.

Az ülést d. e. 10 órakor nyitotta meg Tallián alelnök.

Napirend előtt felszólalásukat bejelentették Kossuth Ferencz, Csávolszky Lajos és Pichler Győző — a mint ezt a Kossuth-párt ma reggel tartott értekezletén elhatározta.

Kossuth Ferencz volt az első felszólaló. Higgadtan szeretne szólani,

de az eset, amelyről beszélni akar annyira felháborította, hogy ez lehetetlen. Vér folyt Maros-Vásárhelyen. (Gyilkosok! zugott a szélsőbal.) Kossuth Ferencz: Széll Kálmán rendeleteit kinevetik, ezért Széll felelős (Viharos felkiáltások: Ó az oka!) a miniszterelnök erélytelen, gyenge. A miniszterelnököt a vásárhelyi esetért felelősségre vonjuk. A csendőrök minden igazi ok nélkül löttek a nép közé. (Fáy István: Majd mi is lövünk!)

Pichler Győző közbeszól: A választási elnök olyan gazember, kivel egy erdélyi ember sem fog kezelt.

Kossuth Ferencz: Addig itt nyugodt tárgyalás nem lesz, míg a vérontást meg nem torolják.

Kossuth Ferencz beszéde viharos tetszést keltett.

Thaly Kálmán: A népet mindig mesterségesen felbujtogatják, hogy bele löhessenek. Ilyen példát mutatnak a választások előtt. Szigorú vizsgálatot követel.

Gsávolszky Lajos szólott ezután. A kormány ígéretei mind ámtások és hazugságok.

Esküszünk, ha a vérontásért fényes elégtételt nem kapunk, egy törekvésünk lesz: a kormány megbuktatása!

Pichler Győző Bernády, volt vásárhelyi képviselőt ezudar elvárulónak mondja, majd a vásárhelyi főispánt hevesen megtámadja.

Tallián elnök óriási zaj közepette Pichlert a főispán megtámadásáért megintti.

Lukács Béla pénzügyminiszter a távollévő kormányelnök nevében sajnálatát fejezi ki a történetek felett s megígéri hogy a legszigorubb vizsgálatot rendelik el.

Gullner Gyula belügyiállamtitkár folytonos közbekiáltások között beszél. A Marosvásárhelyi esetet igen sajnálatosnak mondja; felolvasva a hivatalos táviratokat. Addig míg a vizsgálat be nincs fejezve érdemleges választ adni nem tud.

Most is úgy gondolkozik, mint ellenzéki korában: az igazságot akarja.

Szünet után áttértek a marosvásárhelyi ügyben az interpellációkra. Bartha Ödön interpellációja volt az első.

Véres választás.

— Széll Kálmánbemutatója. —

Debreczen, febr. 7.

Véres árnyékát előre vetette az általános képviselő választás azzal a gyalázatossággal, a mi tegnap Marosvásárhelyen végbe ment.

A mint marosvásárhelyi tudósítónk táviratilag értesít s a mint lapunk más helyén részletesebben jelentjük, a Marosvásárhelyen végbement választás alkalmával a kivezényelt csendőrség minden tulajdonképeni ok nélkül a jobbára függetlenségi választó polgárok és egybegyűlt székely nép közé lött s a mint ép oly szomorúsággal, mint felháborodással olvassuk, — a csendőrség brutális fellépése meghozta a maga keserves diadalát s ma 5 halott s 3 súlyosan se. esült fölött kell keseregni, nemcsak a hozzájuk tartozóknak, de mindnyájunknak, a kiből magyar jogunk iránti igaz szeretet s az alkotmány és törvény tisztelet iránt csak egy kis érzék is lakozik.

Szomorú dicsősége ez a legújabbban Széll Kálmán karikása alá kerülő maneluk csordának s előre mutatja ez a fellépés, hogy mire lehetünk elkészülve az általános képviselőválasztások alkalmával.

Bánffy erőszakos korteskedései idejében sem fordult elő hasonló felháborító gyalázatosság; a nyitrai s egyéb országszerte megbotránkozást kellett erőszakos választásoknál sok minden dicsőség megtörtént, de arra sehol sem vetemedtek a kormány martalócai, hogy az ártatlan néptömeg közé irányozzák gyilkos fegyvereiket.

Pedig azoknál a választásoknál a szenvedélyek a legmagasabb fokig felváltak csigázva, a fanatizált néppárti nemzetiségek néztek farkas szemet az előttük gyűlöletesnek tartott magyarsággal.

De itt Marosvásárhelyt nem csapongtak magas fokra a szenvedélyek, a tiszta magyar választó közönség jelöltjei állottak szemben egymással, a függetlenségi párt két jelöltje mérkőzött a magát szabadelvűnek hazudó kormány batatom két jelöltjével.

Csakis a közjogi eltérés képezte a határvonalat elveik között s hazaszeretet és magyarság dolgában sem a jöttek, sem a választók között különbség nem volt.

S ime ilyen választás alkalmával haszontalan, csekély incidens: egy pár hólapdának ide-oda hajgálása, tehát közönséges gyerekesiny következtében megragadják az alkalmat a kivezényelt csendőrök s önhatalmulag a tiszta magyar nép s független választó polgárság közé tüzelnek.

Gömörnyek hívják azt a vérengző csendőrfőhadnagyot, kinek vezényletére e felháborító mérszárlás végbement; hívnák inkább Kropacseknek, vagy Poszpischilnek, akkor megnyugvást találnánk abban a gondolatban, hogy nemzetiségi elfogultság s a magyarság elleni fajgyűlölet indította a gazteltre; de az a körülmény, hogy épen magyar ember csinált ilyet magyarok ellen, oda mutat, hogy itt nem egyéni visszaélésről, hanem a felsőbb hatalom sugalmazásáról van szó s hogy az ártatlanok kiomlott vére nem a martalócok buta és gyilkos szerszá-

mára, hanem a Széll Kálmán ur fejére száll.

Ime a kilátásba helyezett tiszta választások előjátéka! Ime a jog, törvény és igazság, melyet e hármasszóvirág nagy szélhámosa ország-világ előtt eképp mutat be.

S legérzékenyebben érint e gyilkos erőszak minkei függetlenségi pártot, mert kétségtelen, hogy a marosvásárhelyi martalócok gyilkos merénylete az ellenünk indított irtóhadjárat első puskaropogása volt.

Benedek János.

Miletics Szvetozár.

Február 7.

Ez a név egykor programot jelentett s gyűlöletet minden ellen a mi magyar. A rendelkezésére álló nemzetiségi sajtóban népgyűlésen, sőt a magyar törvényhozás házában is tagadta a magyarnemzeti államiság létjogosultságát.

Követelte, hogy a magyar nemzet helyett az ország nemzeteit tegyék Magyarország hatalmi tényezőjévé, a magyar állam minden hivatalos megnyilatkozásában. — Gunyolta Széchenyi István ihletett jóslatát, rideg negációra fordítva a prófétai jóvendőlést. Széchenyi István ragyogó szállóigéjével szemben Miletics a gyűlölet vad fanatizmusával hangoztatta: Magyarország nem volt, nem is lesz soha!

S ime, a heves agitátor, a kit elvakított az indulat, megérte bukását minden reményének romba dőlését, és romlását minden hitének. Ő, aki látta, a koronázás után a magyarság első erőfeszítését, kis számát és csekély eszközeit, megérte az új

Kávén szerzett menyasszony.

A „Debreczen” eredeti tárczája.

Irla: **Vadász Nándor.**

— Balázs! Te az első kocsiha ülsz a három kisebbik gyerekkel, mi pedig Bolgár ural meg a többiekkel a második kocsi foglaljuk el.

Kapatos Balázné adta ki a rendeletet. Önagsága ugyanis hat leányával és Bolgár Lajos aljegyző ural a szomszéd Bögözd községbe megy bálozni.

A család mihamar eleget tett a kapott rendeletnek s megindult a két kocsi a hóval fedett országúton.

Ilus örömeiben elkaczagta magát.

— Istenem, hát csakugyan megyünk! Dehogy hittem volna, hogy még én is megérem, egy falusi kislány!

— Örül neki? — kérdezte az aljegyző.

— Nagyon, nagyon! Hányszor olvastam könyvekben, mikor a fiatal leányt először viszik bálozni. S most valóra válik, — tette hozzá boldogan.

Vidáman nevetgeltek egész uton.

Végre megérkeztek a kivilágított nagyvendéglő elé.

Egy rendező jött eléjük a hosszú folyosón.

— Sokan vannak már? — kérdezte a mama.

— Sokan, igen sokan. Pompás mulatság lesz!

Odabenn ugyancsak húzta a cigány a talp alá valót.

Bolgár Lajost valóságos megbüvölte ez este Ilus szelid szemével, szöke. fényes hajával.

Valóban elragadó volt a kis leány szüzsies arczával, hajában azzal az egy szál fehér rózsával az ő csinos mollruhácskájában.

— Ha ez a leány az — enyém lehetne! — gondolta.

Vele táncolt majd egész este. Szinte reszketett a gyönyörűségtől, mikor a szende leány édes alakját magához szoritotta.

— Illus, — szólott az aljegyző szenvedélyesen, — ha örökre így tarthatnám a maga édes kis kacóját az én kezemben.

A leány gyermekes mosolylyal hajtotta szöke fejét az aljegyző vállára.

— Lajos, mi nem lehetünk egymásé.

— Nem szeret?

— Hogy szeretem-e? — mondta a leány ábrándosan. — De látja, először Miczit meg Margitot adja férjhez a mama.

— Hátha?

— Nem. Én tudom, mi értünk nem bontja meg a sorrendet.

Az aljegyző nem tudta megfejteni;

miért fogta el egyszerre olyan nagy szomorúság és szótlanság vezette helyre a keringő végeztével a szép leányt.

A mama észrevette a két teremtes lehangoltságát.

— Miért olyan szomorú maga? — kérdezte Bolgár Lajostól.

Lajos mosolyogni próbált.

— Egy jó élez motoszkál tegnap óta a fejemben, azon gondolkodom.

— Ugy? — nevetett a mama. — No hát csak süsse ki!

Mikor hajnal felé ismét fölszedelőzködtek a kocsiakra, Bolgár Lajosnak jó ötlete támadt Megkísérli megnyerni a mama kegyeit! Hátha? S mély társalgásba bocsátkozott a mamával.

Ilus szelid mosolylyal szemlélte a Lajos férfias szép arczát.

Valamelyik tanya elé értek, mikor Kapatos Balázné önagsága megállította a kocsiját.

— Öreg, — szólott a másik kocsiában ülő férjéhez, — bemegyünk Dombokiékhoz reggelizni.

— Lajos is bejön, ugy-e? — esengett Ilus kipirult arczczal.

— Persze, — válaszolt helyette a mama, — hiszen ha akarna, sem hagyhatna el minket.

A háziasszony épen a konyhában forgolódott.

Magyarország tüneményes fejlődését, a nemzeti erők szárnybontását és gyarapodását a nemzeti élet minden terén, a magyar nemzet erkölcsi, kulturális s végül numerikus kiemelkedését is a szent korona birodalmában. A nemzetiségek táborában belső meghasonlás, természetés erőhanyatlás s lassu térvesztés, a magyar nemzetben pedig czéltudatos előretörés a fejlődés útján, a magyarság térfoglalása, gyarapodása anyagi és erkölcsi erőkben, megnövekedése tekintélyben s megszilárdulása önálló államiságának és függetlenségének védelmében: ezek voltak azok a jelenségek, a melyeket a vén agitátor utoljára látott, a mikor még látott.

Haszontalan, hiábavaló törekvéseink és czéltalan életének tudata ködfátyollal vonta be elméjét. Miletics már évek óta csak szervi életet élt. A magyarok esküdt ellensége, mint egykor Janku, az oláh vezér is, bomlott aggyelével végezte mozgalmat, tragikus életét.

Nem tudjuk, hitt-e maga komolyan abban, a mit hirdetett. De exaltáltsága, fanatizmusa és tüzes indulata benső meggyőződésének jóhiszeműségére vall. Ezt meg kell adni az ellenségünknek is. Minden tette, egész politikai működése s magánélete is azt mutatja nem volt normális ember. De bármint legyen is, Miletics Szvetozár megvezekelt minden büneért, hitének vesztében, családi életének romlásában. Önönmagának is teljes letörésében. A Miletics-aranyból, melyet a szerbek egykor vezérük képére verettek, nem maradt meg más, mint egy kellemetlen emlék: egy zajos politikai egzisztencia romja, melyet lesújtott a végzet.

Nemzetiségeink, amelyek ellenséges állást foglalnak el a magyar nemzettel szemben, ha tanulni akarnának, okulhatnak Miletics életének szomorú példáján. De nem

— Isten hozott, édeseim, — fogadta a váratlanul érkezett vendégeket, — foglaljatok helyet!

S az asztalhoz ültette a terjedelmes familiát és szét osztotta a csészékbe a párolgó kávét.

— Azonnal jövök, édes lelkeim, a konyhában van még egy kis dolgom! — szolt s magára hagyta rövid időre a társaságot.

Kapatosné öngyámsága a párolgó, zamatos italba meritette kanálát.

— Brr! Ezt nem lehet meginni, gyerekek. Tisztára kozmás! — jelentette ki.

Valamennyi megmerítette a kanálát.

— Ihatatlan!

— Még a szaga is milyen rémesen büzös! — állapította meg Kapatos ur.

— Pokoli! . . .

— Mit csináljunk? Sértve érzi magát a háziasszony, ha mindnyájan ittt hagyjuk.

— Öntsük ki az ablakon!

— De a folyosóra nyílik.

Bolgár Lajos agyában egy nemes gondolat támadt. Feláldozza magát.

— Én megiszom valamennyit! — jelentette ki halálmegvetéssel.

— Nem, nem, Lajos, — rimánkodott Iluska, — bele betegszik.

— Eh semmi!

Bele kóstolt az első csészébe.

adjuk oda magunkat könnyű csalódásnak. A magyarság egyik fentartó ereje az, hogy bármi viszonyok közt is józanul lát s higgyadtan, okosan mérlegeli helyzetét.

Tudjuk, hogy sok az ellenségünk az ország határain belül. Legtöbbször meghunyászkodnak, de néha arezáttanul provokálnak bennünket. De mi türelmesek vagyunk, erőnk tudatában, sokszor tulságosan, sokszor erőnk gyöngítésére is. De bizunk a magyar faj csodás erejében s bizunk az idő határában.

Nem vetkőzünk ki a magyar természet legszebb tulajdonságából, a toleranciából, még akkor sem, ha akár szász, akár oláh galádság visszaél a magyar nemzet nagylelkűségével. Egy ezredéves mult dicsősége s a magyar néplelek kiapadhatatlan értéke; ez a mi erős várunk.

Miletics tanulságos név nekünk. Várhatunk nyugodtan. Az idő igazságot fog szolgáltatni az örökké zaklatott, meghurezott és megrálgalmazott magyarságnak, a mely küzd és bizva bizik.

Színház.

Színházi műsor.

Pénteken február hó 8-án: **A bölcso.**
Szombaton, febr. hó 9-én, másodsor: **A bölcso.**

Madarász helyett — Görög rabszolga.

Mi is ma holnap elérjük azt a rekkordot, amiben váradiaknak bőven van részük: — a gyakori műsorváltozást. Tegnap a „Madarász“-t ezt a rég nem adott kitünő operettei remélte láthatni a közönség, de reményében csalatkozott, a fekete tábla jelezte, „közbejött akadályok“ miatt a Görög rabszolga kerül színre.

— Csak a szaga rémes! — mondta.
— Fogja be az orrát! — tanácsolta a papa.

Az első csésze a következő pillanatban kiürült.

Második . . . Harmadik . . .

— Hagyjanak egy keveset pihenni! — s elővette zsebkezdőjét, hogy felszárítsa a szeméből előtörő könnyeket.

— Ne, ne, Lajos! — kérte Iluska.

— Hiszen gyerekjáték az egész, édes!

Hány van még?

— Hét.

Rendületlen ivás.

— Hát most?

— Ót.

— Még?

Tovább iszik.

— Még három!

— Már csak kettő!

— Nem megy, sehoggy sem megy. Nem bírom tovább.

— No csak bátran fiatal ember! — biztatja a papa.

Ilus sir.

— Nem, nem, megbetegszik tőle!

Egy megint kiürül.

— Még egy.

— Szent Czikória, légy velem!

— Eltűnik az utolsó csésze tartalma is.

Nem értettük mit is jelezhet az a „közbejött akadályok“, mert láttuk, hogy a Madarász szereplői mindnyájan egészségesek voltak s játszottak is a Görög rabszolgában, később azonban megtudtuk, mi volt hát a „közbejött akadály.“

A szintársulat, — melynek működése felett teljes meglegedését fejezte ki a színházbizottság legutóbb tartott ülésén s az igazgatónak bizalmat is szavazott — nem tudta tegnap precízül előadni a Madarászt, s a szerepek sem voltak megfelelően kiosztva, miről az igazgató személyesen győződött meg a próbán, s a kudarcz elkerülése végett levette a Madarászt műsorról.

Ime — ez az a „legjobb az országban pártját ritkító vidéki társulat!“

Megnézte tehát a közönség a Görög rabszolgát. És csodák-csodája itt is mi történt!

Mi okból — ezt már igazán nem tudjuk — megrövidítik a darabot, kihagyják a legszebb énekszámokat.

Ilyen előadásban van része a közönségnek!

Hogy az előadás nem a leggyöndüléknyebb volt — abban ezuttal a zenekarnak is része van, mely nagyon is ingadozott.

A debreczeni szinikerület.

Debreczen, Nyiregyháza és Máramarossziget.

Debreczen, febr. 7.

Még emlékezhetnek t. olvasóink a mult év folyamán keletkezett újabb mozgalomra, a mely a belügyminiszter által kinevezett vidéki színészeti országos felügyelő gróf Festetics Andor ur által indított, a midőn is a vidéki nagyobb városokat beutazván, tájékozást igyekezett szerezni a vidéki színpártoló körök véleménye és hangulata felől.

Kívül eszoszogatás hallik. Valamennyien vidám beszélgetésbe merülnek s mire az ajtó kinyílik, nyoma se látszik az imént itt lefolyt tragédiának.

— Hát hogy izlett, édeseim? — lép be a háziasszony. — Tudom magamról, hogy jót tesz az ilyen téli időben a jó forró kávé. Ön sohasem tudnék el lenni nélküle.

Leül az asztalhoz s kezébe veszi a kávéskanalat; de hirtelen megütközik azon, a mit lát.

— Hát az én kávém hová lett? — kérdi meglepetve.

Tableaux.

És te „nem“-et mondtál- kis leányom?

— kérdezte Kapatosné öngyámsága másnap, miután Iluska elbeszélte neki, hogy Bolgár Lajos aljegyző megkérte a kezét.

— Igen, mama! — válaszolt a kislán s zokogva borult az asztalra.

— No, hát azt nem helyesen tetted, kedves gyermekem.

— Mit mond, édes mama?

Azt, hogy Miczi és Margit is férjhez mennek tavasszal és te olyan önfeláldozó férjet, mint Bolgár Lajos soha sem kapsz többé az életben!

Igy lett a szőke haju Ilusból még ezen a nyáron Bolgár Lajosné.

Az eredmény általában kedvező volt. Az országos felügyelő ur mindenütt szíves fogadtatásra talált és két város: — Szeged és Nagyvárad kivételével a többiek rokonszenvesen fogadták a kerületekbe való beosztást.

A két említett város is inkább tüntetett ellenzésével, a mi már ő náluk megszokott dolog, lévén e két derék városunk a legkörültekintőbb, a legpolitikusabb és a legelőlélmesebb.

Az utóbbi ki is tünt a kongresszuson, a midőn nemesak hozzájárultak küldötteik a kerületi rendezéshez, hanem az előkészítő bizottságba az elnökség jelölése folytán beválasztván, azt elfogadták. Meg is van már az ára ennek az engedékenységnek. Olvassuk a nagyváradi lapokban, hogy szívesen belemegy az ottani színügyi bizottság a kerületi beosztásba, elküldi a Somogyi társulatát Brassóba, Szegedbe is (hát akkor mi jut Békésnek, Belényesnek és Szarvasnak?) csak adjon a magas kormány 20.000 korona évi subvencziót.

Szegedről még eddig nem tudjuk, hogy mit kér. Ez alkalmasint még borsosabb számlát nyújt be mint N.-Várad, vagyis legalább 50.000 koronát fog kérni.

Debreczen a maga részére, a nála megszokott komoly büszkeséggel — nem kért — és hisszük, hogy nem is fog kérni — pénzt. Csupán annyi öhajtsást fejezett ki mindjárt kezdetben — s ezt küldöttje által a szakértekezleten be is jelentette — hogy Debreczen, mint teli allomás mellé esatolják Nyiregyházat és Mármaros-Szigetet. — Ott a kongresszuson mindjárt, nyomban ki is lett igazítva a beosztási tervzet és azontúl a debreczeni színikerületet mindenütt e három város említésével olvashatjuk: „Debreczen, Mármaros-Sziget, Nyiregyháza.”

Azon levél melyet kivonatolva a ma reggel megjelent hírlapok is közölnek, Komlossy Arthur főjegyzőnek, egy a színészeti szakértekezlet előtt gróf Festetich Andorhoz intézett s városunknak ez irányban kíváncsi kérésre levele szolgálati válaszul s egész terjedelmében így hangzik:

Tekintes Főjegyző Ur!

Január hó 15-én hoztam intézett nagybecsű levelére szerencsém van T. főjegyző polgármester helyettes urat értesítenem, hogy méltányolván a debreczeni színikerület megalakítására vonatkozó kívánságot, ugy szinten eleget öhajtván tenni Nyiregyháza és M.-Sziget városok törvényhatósága, illetve színügyi bizottsága egybehangzó kívánságainak is, a debreczeni állandó színi kerületet Debreczen székhellyel, s fent nevezett városok önkéntes és öhajtott egyesülésével megalakítottnak tekinthetjük.

Ezek után már csak a forma szerű megalakulás van hátra, a mit a következő módon vélek vegrehajtandónak:

Debreczen, Nyiregyháza és M.-Sziget városok törvényhatóságai, vagy a színügyeket intéző tényezők önkéntesen kijelentik, hogy folyó évi virágvasárnaptól kezdődőleg 1—2 vagy 3 évre egy állandó színikerület alakítanak.

Kijelentik és kötelezik magukat, hogy ez idő tartama alatt színházukat a közösen (vagy: Debreczen városa által) választott színigazgatónak adják ki, hogy más színtársulatnak előadások rendezésére hatósági engedélyt nem adnak. A színigazgatót szerződésileg kötelezik, hogy Debreczenben mindig október 1-től számított 7 hónapig tart előadást, s a saison hátralevő része 5 hó Nyiregyháza és M.-Sziget között osztják meg.

A színigazgatónak nincsen joga társu-

latával más városba is elmenni és ott előadásokat rendezni, még akkor sem, ha a nyár folyamán ennek szükségét látná.

Az egység felbontatik, ha Debreczen időközben allandósítaná a színészetét.

Megjelölvén, illetve körvonalozván az általános pontokat, van szerencsém T. helyettes polgármester urat tisztelettel felkérni, szíveskedjék a két várossal hasonló értelmű egyezményt, vagy szerződést kötni és ehhez szükséges hozzájárulásra a jelenlegi színigazgatót is felhívni.

A mostani igazgatóval kötött szerződés lejáratát után a pályázat akként lenen kiírandó s akként lenne megkötendő, hogy csak a 3 városban tarthat illetve köteles előadást rendezni.

Kérem a főjegyző h. polgármester urat jelen levelém tartalmát az illetékes tényezők tudomására hozni.

Budapest, 1901. febr. 5.

Festetich Andor

színészeti felügyelő.

E levelet a főjegyző betérjesztette a tanácshoz, mely azt a kongresszusról beadott jelentésével együtt kiadta véleményre a színházi bizottságnak. A színházi bizottság pedig e hét végén vagy a jövő hét elején fog e tárgyban tanácskozni.

Mindenesetre jó lesz a mi színházi bizottságunknak is behatóan foglalkozni e kérdéssel s ha már Debreczen város a maga részére nem kér is segítyt az államtól, de Nyiregyháza és Mármaros-Sziget, e két vegyes ajku, de minden jó akaratával magyarosodni kívánó derék város színészetének támogatására vegye igénybe egész bátran az állami subvencziót.

Sőt szavának ez tekintélyének súlyát vesse mérlegbe annak elnyerése iránt. Kulturmissziót és a magyar állameszme terjesztésének nemes feladatát teljesíti egy jól szervezett magyar színtársulat nem csupán a délvideken és erdélyi részekben, hanem a hazafias érzelmű, de — de nyelvére nézve még nem egészen magyar — Nyiregyháza és Mármaros-Szigeten is!

NAPI HIREK.

Istóczy Győző Debreczenben.

Országszerte ösmerték és ösmerik még most is az Istóczy Győző nevét. Régebben képviselő volt és különösen az eszlári pör idején híressé tette magát nagyhangú zsidóellenes beszédeivel. Nem mult el ülés a képviselőházban, hogy ez a jó úr ne mondott volna egy-egy beszédet, melyek mindig oda kulmináltak, hogy le a zsidókkal. Antisemita érzelmei nem ismertek hártart s képviselőkorában mindent elkövetett, hogy a zsidóknak árthasson.

De az idők multával minden megváltozott. Istóczy urnak nincs mandátuma, nincs állása, élni pedig valahogy csak kell, utóvégre az eszköz, az mindegy és a volt antisemita képviselő ur, miután vagy két revolver lapja megbukott, nekiült és lefordította Fláviusz Józsephus ókori zsidó történetíró egyik munkáját és most dicőség, hősanna Molnár apátnak és a többi szent (vagy...) -nek — házal a zsidó fordításokkal.

A napokban Debreczenben járt Istóczy és könyveivel felkereste az előkelőbb irodalompártoló embereket és a könyörület

sz vek jóvoltából el is adott belőle néhányat.

Ime a legádázabb antisemita a sors szeszélye folytán semita eszközökkel, zsidó könyvekkel, a legsemmitább uton, házalás-sa keresi meg a falatot.

Ingyen kenyér.

Vannak még emberbarátok, akik nem hagyják elpusztulni a szegény inségest. Ma is két könyörületos szívű urinó kereste fel könyöradományával szerkesztőségünket, hogy azt a rendeltetési helyére, a kenyérkiosztás céljaira juttassuk, Dr. Moskovitz Jenőné 20 kor. és Fürst Ödönne 10 koronát adományoztak az említett humanus célra. Az eredményt örömmel juttattuk el rendeltetési helyére. Vajha minél több könyörületes szívű ember akadna!

Főigazgatói látogatás.

Géresi Kálmán tank. főigazgató a mult hét folyamán és e héten az állami főreáliskolában végezte a hivatalos vizsgálat tisztelet. Látogatását tegnap befejezván, megelégedését és elismerését nyilvánította az egész iskola s a tanári kar iránt.

A debreczeni orvos-gyógyszerész egyesület közgyűlése.

A debreczeni orvos-gyógyszerész egyesület tegnap este az egyesület tagjainak nagy érdeklődése mellett tartotta meg tisztújító közgyűlését. Elnökké egyhangulag újból dr. Kenézy Gyulát választották meg. Ugyancsak egyhangulag választották meg alelnökké; dr. Balkányi Ede, pénztárnokká Mihalovits István, első titkárra dr. Szalay Béla, második titkárra dr. Altmann Béla, könyvtárossá Kenyeres Elek. A választmány tagjai lettek: dr. Ujfalussy József, dr. Csikos Sándor, dr. Somogyi Zoltán, dr. Tüdős József, dr. Popper Alajos, Füleky Pál, dr. Szentpály Béni, dr. Varga Emil, dr. Sárváry Gyula, dr. Szász Adolf. Pótagok lettek dr. Horváth Károly és dr. Brunner Lajos.

A polgári kör közgyűlése.

A következő meghívót vettük: Meghívás. A debreczeni polgári kör évi rendes közgyűlését f. hó 17-én vasárnap d. u. 3 ó. tartja, melyre a t. tag urak tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat: 1. Elnöki évi jelentés. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése kapcsolatosan a m. évi zárszámadással 3. 1901 évi költség előirányzat. 4. Könyvtári bizottság jelentése. 5. Tisztújítás. 6. Esetleges iudítványok. A választmány.

Milyenek a lányok?

Hogy milyenek a lányok, arra kötött és kötetlen formákban, poétikus és tudományos munkában iparkodott megfelelni ezer, meg ezer ember. A lovagkor irodalma fényes álmának tündéralaival himezte ki a lányok fotográfiáját, mig manapság az a hiedelem kap lábra, hogy a leányok szívéből is tűnik a romantika és helyet ad a józan számító praktikusságnak. De hiába az okoskodás, ezer fölvetődő példa igazolja, hogy a leányok szíve kiszámíthatatlan valami. sokszor pedig apró semmiségekért egy kis illúzió elvesztéseért is a halálba mennek. Ime H.-Böszörményben is egy ilyen eset történt. Hegedűszó, vidám táncvígálmom közepéből bontakozik ki egy sze-

gény, mellözött kis leány tragédiája. Mindenki mulatott a bálban, csak a kis Margit ült szómorkodva egyedül. Talán mert szegény volt, talán mert kevésbé szép, elég az hozzá, hogy senkisémet hívta tánczra. A szegény kis leányka sötét elhatározással ment haza a bálból, a hol mindenki vigadott, csak ő nem. Másnap reggel marólugot ivott F a r a g ó Margit. Meghalt. Kicsi koporsójára fel lehetne írni a kérdést: **M i y e n e k a l á n y o k ?**

Két pereczes.

A főposta előtt állottak mindketten. És pereczet árultak, friss sőspereczet, jó ropogósat. De a járókelők nem hallgattak rájuk, vagy tán nem hitték el, hogy a sós perecz olyan finom és olyan friss, denique nem vettek belőle. Eredmény nélkül ácsorogtak egy helyben. Pedig nem volt valami nagy meleg és fáztak mindketten, hát hogy felmelegedjenek, hajba kaptak egy kicsit, mozgásba hozva a pereczes rudakat is. Hanem egy rendőr megzavarta ártatlan mulatozásukat. És most együtt elmélkednek a megfejtethetlen problema felett: miért kél a perecz nyáron jobban, mint télen? Mert a dutyiban ülnek mindketten.

Szétlőzött házastársak.

A kapitányság szobájába betolakodik egy nagy fekete köpenyeg, benne egy polgárember vaczogtatja a fogát, a hidegtől-e, vagy a haragtól, nem tudni.

Megáll Erdélyi fogalmazó előtt.

— Tekintetes fogalmazó ur, az asszonyomat panaszolom. Nagyon furcsát tett.

— Mit?

— Mindenestől elment: elvitte az ágyat, asztalt, kályhát, a legutolsó darab butort is. Amint benyitok a szobába a négy kopasz falon kívül nem találok egyebet.

— Mikor egyesültek maguk?

— Három év előtt a — fotografnál.

— Nem a pap előtt?

— Nem. Nem tett az esketésre. Ami kevés pénzt összekuporgattunk, avval elmentünk a fotografushoz s kettesben levétettük magunkat.

— Hát már most mit kíván?

— Tessék elrendelni, hogy az asszony ollózza le a fejemet, Nem akarok vele együtt maradni, még az arcképen sem. . .

A szerelem sötét verem.

A közeli Tisza-Csegén történt. Sándor János gazdálkodó kocsisa, O l á h Péter fülig szerelmes volt a szép D e á k Maresa parasztleányba. A szegény fiuval úgy bánt a csapodár leányzó, mint a macska az egérrel. Csak játékot üzött a szerelméből, a mi annyira elkészerítette a 20 éves kocsis, hogy buskomorságba esett.

Kedden este fel kereste a leányt s hosszasan elbeszélgetett vele. Midőn a kapuban bucsut vett tőle még zokogásban tört ki:

— Mi leli magát? — kérdé megütödvé a leány.

— Fáj a szívem, mert nem látom többé!

— Hogy beszélhet ilyen bolondot?

— Ugy segítsen meg az Uristen, mint a milyen igazán mondom: M é g m a e s t e f ő b e l ő v ő m m a g a m .

Ezzel elszaladt.

A leány kétségbeesetten tért nyugalomra.

Oláh Péter beváltotta a szavát. Haza-

ment. Egy forgó pisztolyt vett magához s a gazdája istállójában föbe lötte magát. Ma fogják temetni.

Bakaharcz az utcán.

Nem mindennapi bakaharcznak volt szemtanuja tegnap este a járókelő közönség. Két bajuzatlan hadfi vívott lovagias párbajt a városháza szögletén. egy mosogató babusnak nevezhető kis bakfis miatt. A dolog azért történt, mert az „Elizium“-ban tartott tánczestély alkalmával a második négyesre, mely tudvalevőleg a „szerelmesek négyese“ egyik baka a másik baka ábrándjainak tárgyát a maga részére akarta elhódítani. A jogaiban mélyen megsértett baka e miatt való mély fájdalma a találkozás alkalmából egy csattanós nyaklevesben tört ki. Az összeütközés oly heves volt, hogy csakis több bátor polgár fellépése akadályozta meg a baka párbajt.

Négyezer influenzás.

Temesvárott közel 4000 beteg fekszik influenzában és a mult péntek óta 27 ember halt meg e veszedelmes betegségben. Nem lehet tehát eléggé figyelmeztetni a közönséget arra, hogy óvakodjék a meghűléstől.

Egy tüzér-főhadnagy elitélése.

Sajnos, a hadsereg kebelében is előfordulnak már azok a rut visszaélések, melyek a polgári társadalomban annyira lábra kaptak. Még a nyár derekán történt, hogy Hohlmüller tüzér-főhadnagyot, ki a 4-ik hadtest tüzérezred segédtisztje volt, tetemes ö s s z e g elsikkasztásáért letartóztatták. A história a n n a k idején nagy port vert föl, mert a vizsgálat során kiderült, hogy egy szép szirén is érdekelve van a dologban. Azóta Hohlmüller folyton vizsgálati fogságban volt s most kedden itél fölötté a katonai bíróság. A sikkasztás beigazoltatott és a főhadnagy két évi nehéz börtönt kapott s megfosztották tisztijától.

Nászutazás.

Egy kisebb fürdőhelyre a mult nyáron fiatal házaspár érkezett, mely zavartalanul kívánta tölteni mézesheleit, miért is a férj megmondta a főpinczérnek, hogy nem szeretné ha megtudná, hogy új házások s kíváncsi szemekkel bámulnak rájuk. Néhány naa mulva a fiatal férj maga elé idézi a főpinczért s homlokát ránczba szedve ráförmé: .

Ugy látszik, hogy kérelmem és jó boraváló ígéretem daczára mégis fecsegett! Hiszen alig mutathatom magamat a nélkül, hogy kíváncsi, mondhatnám becsmerítő szemeket ne meresztenének reám?

Szolgálatbuzgóan, ártatlanságának tudatában esküdözök a pinczér:

Nagyságos ur, én pontosan parancsolata szerint jártam el s hogy minden gyantut elhárítsak, megmondtam mindenkinek, n e m i s h á z a s o k .

A Stern-féle kefégyár bálja.

Amire Debreczen mulatni vágyó fiatal-sága már olyan régen és türelmetlenül vár, szombaton végre itt lesz. A Stern-féle kefégyár ugyanis e napon tartja évenként szokásos táncmulatságát. Aranyos, fesztelen jókedv jellemzi minden évben ezt a kedélyes mulatságot. A káprázatos báli csillagok ugyan távol maradnak és drága ékszer helyett üde tavaszi virágokkal ékesíti fel magát a sok szép kipirult arcú leány, de bizony

sok poetikus lelkü ember van, kinek kedvesebb egy ilyen kis virág, mint sok csillag, mely talán kopott is már, de mégis elérhetetlennek látszik.

Az ügyes rendezőség mindent elkövetett, hogy ezt az estét feledhetetlenné tegye a jelenlevő közönség előtt. A minden ízében sikerültnek ígérkező táncmulatságon V e r e s s Tóni jóhírű bandája gondoskodik a talpalávalóról.

A régi nóta.

T ó t h Zsuzsika mégis csak a régi nóta igazsága mellett foglal állást, hogy „S z e r e l e m e s u p á n a z é l e t .“ Nem tud ő szerelem nélkül élni egy napig sem. Hanem tudvalevő dolog, hogy a „s z e r e l e m s ö t é t v e r e m“ és illetve a verem is sötét éjszaka. Tegnap este egyik szállodában, hol T ó t h Zsuzsika mint eseléd-leány van alkalmazva a téli verem gátorában találta a gazda. De a sötétben másik két szemet is látott villogni. Hát ez a két villogó szem tulajdonosa bizony csak a katonaság köréből került ki. Ez a dolog különben még nem lett volna nagy baj s nem is került volna a rendőrség elé ez ügy, de a pásztorórák izét nagyon elkészerítette egy sonka, mely véletlenül a vendéglő kamrájából került a baka hóna alá. Ez a sonka mérgeztette el az ügyet, melynek folytatása következik a leányt illetőleg a törvényszék előtt.

Ritka halak.

Ritkán van alkalma a debreczeni közönségnek oly szép nagy és friss halakat asztalán látni, mint jelenleg M á r k u s Jelenőnél a kirakatban is láthatunk, Holnap pénteken egész nap e nagy halakból készült halpaprikással várja a Dréher sörcsarnok a vendégeket, este még azonfelül Magyar Testvérek zenekara közreműködésével hal-estélylyel egybekötött zeneestély tartatik.

Estély Hadházon.

Sikerültnek ígérkező tánczvigalommal egybekötött zeneestélyre készül Hadház közönsége. Az estélyen Veres Tóni jóhírű debreczeni zenekara fog közreműködni. Az élvezetesnek ígérkező műsor a következő: 1. Bur induló. Előadja a zenekar. 2. Magán jelenet. Előadja Stmon Pál ur. 3. Népdal csoport. Zenekarra írta Vida K. Előadja a zenekar. 4. Humoros költemények. Irta és előadja Benődek János ur. 5. Népdal csoport. Zenekarra írta Vida K. Előadja a zenekar. 6. Rákóci kesergő. Előadja Veres T

Hitközségi választás.

A debreczeni izr. hitközség 50 tagu választási bizottsá a f. hó 10-én tartja a József kir. herczeg utcai tanácstermében választó közgyűlést. — Az elnöki állásra Reichmann Ármín, Falk Lajos és dr. Popper Mór, az alelnökéve Druetzker Mór, Kohn Adolf, Rnsenthal Dániel, a pénztárnoki állásra Weisz Sándor, Fürst Ödön, Darvas Izidor, az ellenőri ifj. Schwarz Vilmos, Fleischmann Mór, Hochfelder Jakab és a gondnokira Rosenthal Dániel, Fischer Adolf Reich Hermann, Liedermann Henrik, Kohn Lipót és Keiner Adolf vannak jelölve.

Játszótér a Nagyerdön.

Debreczen, február 6.

Ily cím alatt e lapnak február 5-iki számában megjelent cikkhez az ügy jelen stádiumának teljesebb megvilágítására a következőket kell különösen az iskolai játéktér szempontjából pótolni.

A múlt esztendőben a Vallás és Közokt. Minisztérium sürgetésére országsszerte megindult a mozgalom, hogy az egyes városok az ottani középiskolák ifjúságának alkalmas játszóteret jelöljenek ki, ahol az illető iskolának minden egyes osztálya a nyári időben tanári felügyelet alatt hetenként egy délutánt játékkal tölthessen el. E miniszteri rendelet elsősorban csak az állami iskolákra vonatkozik, de a dolog paedagogiai üdvös voltát tekintve az autonom intézetek is csakhamar rendszeresíteni fogják a játékdélutánokat.

A debreczeni középiskolák, nevezetesen az áll. főrealiskola, a ref. főgymnásium és a kath. gymnasium még a múlt év tavaszán azzal a kéréssel fordultak Debreczen szab. kir. város tanácsához, hogy a játéktér céljaira engedje át az iskoláknak a nagyerdei volt koresolya pályát, a mely kellő bővítéssel a céljuknak megfelelne.

A tanács által kiküldött bizottság azonban nem ezt a tétet jelölte ki, hanem a régi lövöldtől balra eső u. n. szappanfőző tisztást, a melyen a pünkössti-ünnepély szokott tartatni. E helyet azután az iskolák képviselői is elfogadták, s miután a város részéről ígéret történt, hogy a téli időszak beálltával a kellő nagyobbítás, favágás, plánirozás s egyéb felszerelés megfog történni, erről jelentés ment a minisztériumhoz is mely a tervet jóváhagyta.

Mindezeknél fogva bizonyos meglepetéssel olvastam a tegnapielőtti cikknek ama részét, mely úgy tünteti a dolgot, mintha a városházán már elfeledkeztek volna a tavalyi helyszíni szemléről s arról, a mi ahhoz fűződött. Mert az iskolák a miniszteri rendelet értelmében is mely paedagogi okokból is a játszóteret úgy kérték, hogy az kizárólag az iskolák rendelkezésére álljon. Nem mintha a sportegyleteknek játszóterre nem volna szükségök, sőt elég baj, hogy mindeddig minden, hanem mivel a középiskolák ifjúságának oly nagy a szám, hogy azon a téren akármily nagy is az más csapat el nem fér. Ha végre akarjuk hajtani azt a rendelkezését a játék délutánokról szóló intézkedésnek, hogy szeptember, október, április, május és június hónapokban minden osztály heti egy délutánt odakint töltsön, akkor egy-egy délután a másfelezernyi ifjúságnak hatodrésze lesz ott tehát átlag 250 tanulója három vagy négy iskolának, természetesen külön-külön csapatokban. A feljebb felsorolt iskolákon kívül bizonyára még az ev. ref. tanítóképző intézet és a felső kereskedelmi iskola is igénybe fogja venni a tétet, mint a mely iskolák szintén benfoglaltatnak a miniszteri rendeletben.

Nem tartom már most lehetőnek azt,

ha a tér belsejében néhány csapat és pedig nagy számú csapat pl. a rugó vagy a füles labdát üzi, hogy ugyanakkor a tér kerületén levő kerékpályán nyugodtan futhassanak a kerékpárosok.

De még kevésbbé tudnék felelősséget vállalni azért, hogy a játék hevében a kirepülő labda után futó fiúk a kerékpályára ne lépjenek s azt össze ne tapossák, vagy az épen rohanásban levő kerékpárokkal össze ne ütközzenek. Az időt pedig nem várhatja meg egyik sportegylet sem, hogy az iskolai csapatok elmenjenek e térről, hogy akkor háborítatlanul üzze a sportot; mert a fent említett nagy szám miatt az a tér délutáni 3 vagy 4 órától fogva estig lesz elfoglalva.

Az bizonyos hogy nagyon kívánatos volna, ha e sportegyletek pályája az ifjúságé mellett legyen, mert hát ha nagyobb játékos ragadna át az ifjúságtól a felnőttekre is? Erre nagy szükség volna Debreczenben, a hol a sportszerű játékot általában csak gyerekek való időöltésnek tekintik a többség. Az egyetemi élet sokat nyerhetne ettől a szomszédságtól. De akkor is teljesen önállóknak kell lennie a két pályának s a felszereléseknek.

A főrealiskola és a kath. gymnasium az alsó négy osztályalal ősszel már játszottak is kint, hol a koresolyapályán, melyet a városi tanács az állandó játéktér elkészültéig e célra átengedett, hol a ki szemelt „szappanfőző tisztáson”. Áprilisban folytatják, a jövő iskolai évtől kezdve pedig már a felső osztályok is kimennek.

Óhajtható tehát, hogy a kellő nagyságú s felszerelésű játéktér mihamarabb használható legyen.

Horvay Róbert,
főrealiskolai tanár.

Szerelem helyett halál.

Febr. 7.

Megrendítő szerencsétlenség történt tegnapielőtti Csepelyen. Berts Kálmán csepelyi kereskedő házában állott szolgálatban Szolát Erzs. egy csinos képű fiatal leány, akinek viszonya volt Tóth Imre odaváló gazdember fiával.

A legény éjjelenként gyakran ellátogattott a leányhoz, amiről azonban Berts Kálmánnak nem volt tudomása. A múlt hónapban két ízben is történt betörés a községben s e miatt Berts az üzlet bezárása után nemcsak az utcaajtót, hanem az udvarra nyíló ajtókat is bezárta.

Tegnapelőtti éjjel Berts arra ébredt föl, hogy a konyhaajtót valaki feszegeti, óvatosan kinyitotta az ablakot s amint ki tekintett, a sötétben egy emberi alakot pillantott meg a konyhaajtó előtt.

Berts azt hitte, hogy rablók járnak az udvaron, fogta a revolverét s azzal kilőtt a konyhaajtó előtt álló alakra. A lövés után egy jajkiáltás kallatszott s utánna az alak elesett, Berts ezután felhármázta a cseléde-

ket s lámpát gyújtva, kimentek az udvarra, hol ifj. Tóth Imrét találták véres fejével.

A legény még élt, de eszméletlen állapotban volt s így szállították el szüleihez.

A rögtön alkalmazott orvosi segély már nem tudott segíteni a legényen, ki tegnap reggel belehalt a sebeibe. A esendőség táviratilag jelentette az esetet a vizsgálóbíróknak s annak megérkezéig Bertset őrizet alatt tartják.

Élve eltemetve.

Febr. 7.

Borzalmas hirt vészünk Kelet-Flandria, belga tartomány Gent helységéből. A temető-tisztviselők december 29-én felnyitották egy jó módú család sírboltját, hogy rendbehozzák. Mikor a munkások az eljáró nagy kölapot fölemelték és a kriptába vezető lépcsőkön le akartak szállni, megbor-zadva riadtak vissza.

A lépcső lábánál egy koporsó töredékei mellett fiatal leány holtteste hevert. A szerencsétlent pár hónappal előbb temették el, miután teljesen meg volt már merevedve, fölébredésekor a szánandó teremtés emberfölötti erőt fejthetett ki, hogy szét bírta feszíteni a koporsóját.

Segélykiáltásait azonban nem hallhatták, így megfuladt a levegőtől és világosságtól elzárt kriptában.

Eltűnt nyomdász.

(A magyar iparos tragédiából.)

febr. 7.

Ismét elveszett egy fiatal élet. Még hónapok előtt fölment Szegedről Budapestre telve becsúgygyal, pályája iránt való lelkesedéssel és azóta nincs róla más hír, mint egy levél, melyben jelenti hogy meghal, mert nem kapott munkát. Bevallotta, hogy hite elveszett, ereje ellankad és „nem tehet másképp.” Nemesak az öngyilkosság, de az alább közölt levél is elszomorító jelenség. Az iparosnak az egész haza egy város, ha egyik helyen nem talál munkát, türelmes keresés után találni fog a másik helyen. Az öngyilkosságról a következő tudósítás számol be.

Özvegy Dóczy Károlyné, lakik Pulez-altábornagy-utca 22 sz., még ősz folyamán megjelent Bende Antal tb. alkaptánynál és elpanaszolta, hogy fia Dóczy András nyomdász-segéd valószínűleg öngyilkosságot követett el. Erre vall a következő levele is:

Kedves Anyám és testvérem!

Tudatom, hogy levelüket megkaptam és azt, hogy a hol hétfőre biztatva voltam, mikor a munkába mentem, azt mondták, hogy aki fölmondott, nem ment el s így rám nincs szükség. Most már teljesen elvesztettem minden reményemet,

de még a kedvem is az élethez, mert valahány nyomda Pesten van, mind özszejártam és sehol semmi. Ahol eddig voltam kvártélyon, onnan eljöttem s most majd oda megyek lakni, ahol nem kell fizetni és szenvedni. Bocsássanak meg, de nem tehettem másképp, csokololom mindnyájukat. Isten velük. András. Budapest, 1900. november 26.

A rendőrség ezt a levelet azonnal elküldte a budapesti rendőrségnek, mely ma irt vissza ebben az ügyben. Arra kérte a szegedi rendőrséget, értesítse özvegy Dóczyt, hogy a bejelentő hivatalban nyomasinos annak, hogy fia Dóczy András Budapestben járt volna. A rendőrség több hét óta nyomoztatta a fiút és nem tudott meg róla semmit. Ha a fiu öngyilkosságot követett volna el, akadtak volna valami nyomra, így nincs kizárva, hogy Dóczy András elvándorolt külföldre.

Csalás a pénzhamisító géppel.

Csinos kis gépecskével, a mi ugyszólván elfér a mellényzsebben, beállított Wirth Antal lovrini tönkrement gazda Kis-Jécsa községbe, a hol a korcsmákban előadást tartott az odavetődött atyafiáknak az ő kis gépje előnyeiről.

Elmagyarázta, hogy a gépecske tetején levő kis lyukon be kell önteni a forró ólmot, midőn aztán ez kihűlt, szét kell nyitni a szerkezetet, melynek belső falán egy koronát lehet gyártani.

Wirth Antal rábeszéléseire Stemper Józsa ottani gazda megvett egy ilyen gépet és 32 korona előleget adott rá. A hátralékot akkora ígérte megfizetni, ha a gép csakugyan beválik. Alig ér haza a jámbor Stemper, neki fog az ólomolvasztáshoz.

Nagy volt azonban a meglepetése, midőn a formába öntött forró ólom összefort a szintén fémből készült le nyomattal s így csakhamar belátta, hogy rá van szedve. Ucczu, szalad vissza a korcsmába, hogy leszámoljon a csalóval, de bizony már ekkor ennek hűlt helye volt.

Panaszára a csendőrség utánna nézett és még a község határán sikerült a csalót elfognia. Egyelőre ártalmalanná tették.

A walesi herceg és a magyar péksegéd.

VII. Edvárd angol király, walesi herceg korában, néhány évvel ezelőtt mint gróf Festetich Tasziló vendége időzött annak keszthelyi várában.

Akkoriban Keszthelyen három huszár század állomásozott és egy forró nyári napon a herceg, ki már akkoriban is ma-

gas rangu tisztje volt az osztrák és magyar hadseregnek, a lovasság fölött szemlét tartott. Huszártábornoki egyenruhában lovagolt a herceg, Festetich gróf kíséretében a szemlére.

Erős ügetésben lovagolt a társaság és a gyakorlótéren a herceg elvesztette aranyóráját, melynek tetején anyjának briliánsokkal övezett zománcos arczképe volt.

A nézők között volt egy péksegéd, Klein Vilmos; ez találta meg az órát. A megtaláló magasra emelte azt a kezét, a melyben az órát tartotta. Ez akart a jel lenni, hogy keresi az óra tulajdonosát. Mintegy tíz perc múlva előlépett a herceg kíséretéből egy ember, a ki szintén kereste az órát és kérte azt a megtalálótól. Ez azonban kijelentette, hogy csak személyesen adja át a tulajdonosnak.

Ezt jelentették a hercegnek, a ki nemsokára odalovagolt a péksegédhez, hogy átvegye tőle óráját. A herceg szép szavakban mondott köszönetet és kezet szorított vele, majd hadsegédével egy tíz forintos bankjegyet adott neki. Klein Vilmos jelenleg Kuczurán pékmester.

CSARNOK.

Mátyás, a hős.

Irta: Mikszáth Kálmán. 1.)

Holubár szegény köznemes fia volt, természetben Góliáth, vállban széles, bikanyakáról hatalmas fej emelkedett, ruganyos izmaiban rendkívüli erő lakozék, úgy hogy abból a kis cseh faluból, ahol élt, s ahol örökösen mindég verekedvén, sok pajtása csontját betörvén, az „aranyos” Prágáig szállt a hira.

Mint java ifju azután maga is oda került: alyát törni, de csak egy czimig vité. „Cseh óriás” lett a neve György király udvarában, ahol nyer erejét nagy ügyességgel párosítva, olyan tökélyre tett szert az akkori virtuos verekedésben, szóltak legyen azok akár bírokra, akár törre, lándzsára vagy kardra, ha gyalog, ha lóháton, hogy mindeneket felülmula, a vitézi tornákon pedig, melyeket György király a Hradsin udvarába rendezett, két éven át pehelykönnyűséggel verte le a cseh daliákat.

Ami nem volt jó rá nézve, mert a végén senki senki sem akart vele mérközni, es azok, akiket letiport, hatalmas családok sarjai, nem győzték a királyt ellene hangolni, ki is hallgatván reájuk, ahelyett, hogy udvaranál tartaná vitézek vitézének, ki nevezé sáfárnak messze valahová, a királyi bányákhoz, a hol a napfény se süthessen rá.

Holubár vitézt nagyon elkéséríté ez az eljárás s dulva fulva jelent meg a király előtt, hogy szemére vessé:

— Minden vitézedet legyőz'em uram, király s a jutalom ime, hogy a föld alá küldesz engem.

— Hát igen — felelte Podjebrád — hogy a koboldokat is győzd le és csikard ki tőlük az érzeket.

— Az én mesterségem a gerely, a kard, de nem a csákány. — Engem olyan helyre tegyen felséged, a hol verekedhessem.

A király kelleetlenül vont vállat. — Hja, a nagy háborúknak vége van. Ithon — tette hozzá kedélyesen — már

csak hiveimet verheted le, az pedig nekem nem haszon, nekik nem gyönyörűség. Azt is beláthatod édes fiam, hogy a kedvedért nem üzenhetek háborút senkinek.

Ha hát mindenáron verekedni akarsz, eredi, keress magadnak ellenséget, a saját szakálladra, de itthon nekem ne verekedj.

Ezt azután úgy vette Holubár, mint utilaput s eladván ami csekély vagyonszája volt, fölszerelve magát és szolgáját lovagmódra, az akkori idők divatja szerint elindult világot látni, hirt dicsőséget szerezni az öklével.

Bolondtól jött tanács lehetett, hogy Mainzba vette útját. Ambár adhatta okos ember is, mert Mainz akkor éppen tele volt hercegekkel és lovagokkal. Birodalmi gyűlést tartott ott Fridrik császár.

A gyülekező rendek, akik váltott lovakon jöttek és mindenféle eseményt fölszedtek utközben a vendéglőkben, előre meghozták a hírt:

— Egy óriás közeleg Mainz felé. Valami Holubárdnevű, a ki minden esebet legyőzött. Irtózatossá erejével össze morzsolja a legügyesebb vitézeket mint a pozdorját. Sulya alatt megdobban a föld, ha egyet lép s hatalmas lovanak bordái ropognak, csikorognak aiatta.

Azert halad olyan lassan a szörnyeteg mert minden vendéglőben pihennie kell a lónak. De holnap-holnapután mégis ideér és mérközésre szólítja fel a német leventéket. Hát csak tessék készülni.

— Folyt. köv. —

Nyilt-tér.

„Trilby” perszö

Raktár:

Komlóssy Lajosnál

előbb

Szabó Zsigmond

Debreczen, Piacz és Hatvan-utca sarok.

1352—1901.

Széna eladási hirdetmény.

A város „Folyó kaszálójában” két 1898. és 1900. évi te mészü és a Hortobágyon két — a máltai készletből egy 1897. évi termésü s az Ökörföldön egy 1900. évi termésü kazal szénának eladása elrendeltetvén, értesítetnek a venni szándékozók, hogy az árverés a **f. 1901. évi február hó 13-án d. e. 10 órakor** a városház nagytanács termében fog megtartatni.

Az árverési feltételek a gazdasági ügyosztálynál a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ott a szükséges felvilágosítások is megszerezhetők.

Debreczen, 1901. február 4-én.

A városi tanács.

Női és férfi
 ruhák
festése és tisztítása

kifogástalanul
Hrabéczy Antal
 kelmefestő és tisztító intézetében
 eszközöltetik.

DEBRECZEN, Széchenyi-utca 42.

APRÓ HIRDETÉSEK.

szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legelső hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Egy 4 középiskolát
 s kereskedelmi szaktanfolyamot végzett egyén, ki már irodában alkalmazva volt, hasonló állást keres. Cím a kiadóhivatalban.

Nagy Block naptárak,
 rendkívül praktikusak 1901. évre 40 krért kaphatók kiadóhivatalunkban.

Üzleti könyvek,
 csinos kiállításban, erős kötésben, igen
 jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz
 könyvnyomdájában.

Téli kabát prémmel
 8 frttól.

Flanell és selyem
 blousok.

Női és leány
 félpaletok.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és

diszitett női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszitett
 női kalap 3 frttól.

Gyermekek köpenyek
 3 frttól.

Szörme gallérok, muf-
 fok és nyakcolliék.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.